

**Wymiana profesjonalnej informacji
pomiędzy biblioteką a czytelnikiem
na przykładzie
Oddziału Informacji Naukowej
Biblioteki Głównej AE we Wrocławiu**

Biblioteka Główna Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu
Beata Chrapczyńska
beata.chrapczynska@ae.wroc.pl

Plan wystąpienia:

- Idea społeczeństwa informacyjnego
- Biblioteka akademicka w społeczeństwie informacyjnym
- Oddział Informacji Naukowej BG AE we Wrocławiu – zakres prac i perspektywy
- Ankieta czytelnicza – formularz i podsumowanie wyników

***„Wiedza i potęga ludzka to jedno
i to samo”***

Francis Bacon

Idea społeczeństwa informacyjnego

- Termin „społeczeństwo informacyjne” oznacza społeczeństwo oparte na wiedzy, czyli posługujące się wiedzą w codziennych zachowaniach, pracy i komunikowaniu się,
- to społeczeństwo, w którym człowiek będzie miał zagwarantowany dostęp do każdej informacji, niezbędnej w jego aktywności zawodowej, społecznej i politycznej oraz w realizowaniu własnych potrzeb i zainteresowań,
- jest także definiowane jako całokształt działalności służącej produkcji, użytkowaniu, ochronie, gromadzeniu, przechowywaniu i przesyłaniu informacji,
- inne stosowane określenia to m.in.: społeczeństwo postindustrialne, społeczeństwo wiedzy, era elektroniczna, społeczeństwo technotroniczne, trzecia fala, społeczeństwo telematyczne, społeczeństwo poprzemysłowe czy społeczeństwo cybernetyczne.

Zadania społeczeństwa informacyjnego :

- kreowanie nowych rodzajów usług i zastosowań o życiowym znaczeniu dla społeczeństwa, opartych na nowych technologiach telekomunikacyjnych i informacyjnych,
- wpływanie na zmiany w prawie wszystkich sektorach gospodarki, administracji publicznej oraz na socjalne i kulturalne życie obywateli, włączając w to zapewnienia różnorodności kulturalnej,
- modernizowanie i ekspansja podstawowej infrastruktury informacyjnej i telekomunikacji w skali międzynarodowej i globalnej oraz jej daleko idąca prywatyzacja, jako środek zwiększania inwestycji w tę infrastrukturę,
- czynienie bardziej ścisłymi powiązań środowisk naukowych z przemysłowymi drogą wirtualizacji struktur przedsiębiorstw, organizacji, instytutów i uniwersytetów, a także rozpowszechniania metod pracy grupowej oraz inteligentnego planowania i wspomagania decyzji,
- ustanawianie nowych form współpracy naukowej oraz w sferze postępu technicznego pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym w układzie krajowym i międzynarodowym w celu zapewnienia wzrostu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki oraz jakości życia,
- upowszechnianie metod i zastosowań właściwych zaawansowanym technologiom informacyjnym oraz tworzenie i udostępnianie zasobów tzw. „najlepszej praktyki”.

***„Bogactwo informacji jest
przyczyną ubóstwa uwagi”***

Herbert Simon

Biblioteka akademicka w społeczeństwie informacyjnym

- biblioteki akademickie w społeczeństwie informacyjnym muszą pełnić zarówno rolę wspierającą edukację, poprzez stanowanie zaplecza dla swojej uczelni, jak również stawać się instytucjami skupiającymi najnowsze technologie informatyczne,
- w dobie edukacji permanentnej zakres funkcji biblioteki naukowej nie może ograniczać się tylko do społeczności akademickiej uczelni macierzystej, w dzisiejszym pojęciu biblioteka to przede wszystkim centrum wiedzy – obecnie można zaobserwować przekształcanie się bibliotek w nowoczesne centra informacji, dostępne dla wszystkich,
- współczesne biblioteki, głównie naukowe, dzięki komputeryzacji i automatyzacji dysponują bardzo atrakcyjną formą pozyskiwania, rozpowszechniania i udostępniania informacji swoim użytkownikom,
- pojawiła się nowa funkcja bibliotek - coraz większym znaczeniem cieszy się bezpośredni dostęp do szybkiej informacji oraz przekształcanie informacji w wiedzę.

Bibliotekarstwo naukowe – nowe specjalizacje

- bibliotekarz dziedzinowy – pracownik informacji potrafiący wybrać i krytycznie ocenić zestaw pozycji najbardziej wartościowych dla użytkownika,
- bibliotekarz systemowy – osoba odpowiedzialna za całość spraw związanych z automatyzacją biblioteki, potrafiąca przedstawiać wymagania względem systemu, analizująca jego funkcjonowanie i projektująca jego dalszy rozwój,
- broker informacji – pracownik działający głównie w zakresie informacji biznesowej, odpowiedzialny za: wyszukiwanie informacji w bibliotekach, bazach danych oraz sieciach, jej ocenę i dostarczenie jej użytkownikowi,
- architekt informacji – osoba tworząca strukturę lub mapę informacji, która pozwala innym znaleźć własną ścieżkę do wiedzy, także zajmująca się konstruowaniem systemów informacji,
- asystent informacyjny – pracownik mający za zadanie operowanie w obszarze pracy użytkowników, biorący na siebie rozwiązywanie najtrudniejszych problemów związanych z obsługą systemu bibliotecznego (formułowanie zapytań informacyjnych, dookreślanie obszarów poszukiwań, przetwarzanie dokumentów, obsługę stanowisk multimedialnych).

***„Informacja jest jak ostryga:
zazwyczaj ma największą wartość, kiedy
jest świeża”***

Aktualny zakres prac Oddziału Informacji Naukowej

- opieka i redagowanie informacji na stronie WWW biblioteki – (m.in. aktualności, informacja o subskrybowanych bazach, najciekawsze informacje o nowościach książkowych, informacje o terminie obrony prac doktorskich),
- udostępnianie baz danych w czytelni elektronicznej OIN, na dyskach optycznych (wyraźnie tracące znaczenie) oraz dostępnych on-line,
- informowanie pracowników pocztą elektroniczną o nowych zasobach dostępnych w bibliotece,
- opracowywanie bibliografii publikacji pracowników AE, baza tworzona w dziale informacji dostępna jest on-line przez stronę WWW (moduł został zakupiony w roku 2001, opisy zostały uzupełnione wstecz do roku 1994, obecnie dane wprowadzane są na bieżąco),
- włączenie się w inicjatywę współtworzenia Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej – powstała pod patronatem Politechniki Wrocławskiej, aktualnie z naszych zbiorów można zobaczyć 8 pozycji, planowane jest znaczne powiększenie tego zasobu,

- prowadzenie zajęć z przedmiotu Biblioteczne Systemy Informacyjne – głównie są to ćwiczenia obsługi baz danych dostępnych w bibliotece – dla studentów pierwszego roku i doktorantów, od nowego roku akademickiego także w języku angielskim, dla studentów kształcących się w tym języku,
- opracowywanie informatora o zasobach elektronicznych biblioteki (aktualizowany co semestr),
- kontakt (korespondencja) z czytelnikami za pomocą poczty elektronicznej (odpowiedzi na pytania czytelników dotyczące biblioteki, kontakt z pracownikami naukowymi w sprawie przydatności i zakupu baz danych),
- organizowanie pokazów i szkoleń z baz danych dla pracowników uczelni, pracowników innych działów biblioteki, jak i wewnątrz działu informacji – każdy z pracowników oddziału ma pod „opieką” 2-3 bazy w dostępie on-line, jego zadaniem jest śledzenie nowości i zmian w nich zachodzących np. w strategiach wyszukiwania, i informowanie o tym pozostałych współpracowników.

Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej

- planowana budowa nowego obiektu,
 - zostaną w nim połączone funkcje zarówno regionalnej bazy informacyjnej z dziedziny nauk ekonomicznych, jak i biblioteki,
 - docelowo zakłada się, że 70% zbiorów będzie zmagazynowane w wolnym dostępie, a 30% w zamkniętym magazynie kompaktowym,
 - planowane jest wyposażenie Centrum w urządzenia pozwalające na samodzielne wypożyczanie i zwrot książek
-
- będą również wydzielone stanowiska do korzystania ze źródeł elektronicznych,
 - niezbędne będzie usystematyzowanie zbiorów i wybór systemów zabezpieczeń

Ankieta

1. Proszę określić, do której grupy użytkowników Pani/Pan przynależy:

- pracownik naukowy AE
- doktorant
- student AE - 1 rok 2 rok 3 rok 4 rok 5 rok
- student innej uczelni
- inny

2. Jak często korzysta Pani/Pan z usług OIN :

- bardzo często
- często
- rzadko
- sporadycznie

3. W jakim celu korzysta Pani/Pan z usług i zasobów OIN :

- praca naukowa
- praca magisterska, licencjacka
- przygotowanie referatu / do zajęć
- praca zawodowa
- inny

4. Z jakiego źródła dowiaduje się Pani/Pan o nowych usługach i bazach dostępnych w OIN:

- strona internetowa biblioteki

- poczta elektroniczna
- od znajomych, kolegów
- inne, jakie?

5. Z jakiego rodzaju zbiorów korzysta Pani/Pan w OIN:

- książki
- czasopisma
- bazy danych
- Internet
- inne, jakie ?

6. Z jakiej bazy korzysta Pani/Pan najczęściej:

- ABI/Inform Complete
- EIFL EBSCO
- ISI Emerging Markets
- JSTOR
- ScienceDirect
- LexPolonica
- Bibliografia pracowników AE Wrocław
- inna, jaka?

7. Gdzie korzysta Pani/Pan z dostępnych baz danych:

- Uczelnia
- Biblioteka (OIN)
- dom
- akademik
- inne

8. Czy strona internetowa Biblioteki wystarczająco informuje o swoich zbiorach i usługach:

- tak
- nie
- nie mam zdania

9. Jakie usługi Oddziału Informacji są Pani/Panu najbardziej przydatne :

- pomoc przy przeszukiwaniu baz danych
- pomoc przy korzystaniu z katalogu komputerowego
- pomoc przy poszukiwaniach informacji i doborze literatury
- opracowywanie bibliografii publikacji pracowników AE
- informowanie o nowościach i bazach w dostępie testowym
- szkolenia z Bibliotecznych Systemów Informacyjnych
- inne, jakie?

10. Czy potrzebne są Pani/Pana zdaniem szkolenia z obsługi baz danych :

- tak
- nie
- nie mam zdania

11. Kiedy powinny być organizowane zajęcia z Bibliotecznych Systemów Informacyjnych :

- na 1-szym roku
- w chwili rozpoczęcia seminariów magisterskich
- pod koniec studiów
- w trakcie studiów doktoranckich

12. W jakim stopniu zasoby i usługi Oddziału Informacji Naukowej zaspokajają Pani/Pana potrzeby informacyjne:

- wysokim
- średnim
- niskim

13. Jak ocenia Pani/Pan umiejętności i kompetencje pracowników Oddziału Informacji Naukowej BG AE:

- bardzo dobre
- dobre
- średnie
- niskie

14. Własne propozycje i uwagi dotyczące pracy OIN:

.....
.....

- podsumowanie wyników sondażu
- w nowych warunkach lokalowych ankieta zostanie powtórzona a wyniki porównane

Dziękuję za uwagę